

РЕШЕНИЕ

№ 3624

гр. София, 28.06.2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 34 състав, в публично заседание на 24.01.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Мартин Аврамов

при участието на секретаря Ася Атанасова и при участието на прокурора ИЛИЕВ, като разгледа дело номер **1997** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по реда на чл. 203-207 от АПК във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ е образувано по искова молба на К. А. Т. срещу Националната експертна лекарска комисия за обезщетение за вреди от Експертно решение № 0876/07.07.2008 г., както и от незаконосъобразните действия и бездействия на длъжностни лица при изпълнението на дейността по издаване на решението, за периода от 01.08.2008 г. до 31.03.2009 г. В исковата молба са обективно съединени следните искове за обезщетение за имуществени и неимуществени вреди: 1) пропуснати ползи от полагащите се по чл. 42, ал. 2, т. 2 и 5 от Закона за интеграция на хората с увреждания месечни интеграционни добавки в общ размер от 162 лв.; 2) неполучени добавки за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване от 439,38 лв.; 3) вреди от заплатени през исковия период разходи за пътуване в градския транспорт в размер на 50 лв., вместо полагаемото се безплатно пътуване като военноинвалид на основание чл. 17, ал. 1 от Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и 4) пропуснати ползи да заплаща само 25% от цената на лекарствените продукти на основание чл. 15, ал. 1 и 4 от ЗВВ – в размер на 85,65 лв. Общият размер на имуществените вреди възлиза на 737,03 лв., а предявената претенция за неимуществени вреди е 300 лв. Направено е и искане за присъждане на разноските по делото. Ответникът отрича основателността на иска. Прокурорът дава заключение за недоказаност на иска за имуществени вреди и за основателност на претенцията за неимуществени вреди.

Искът е допустим. С влязло в сила Решение № 91/15.01.2010 г. на АССГ по адм. дело № 4907/2008 г. е отменен съдържащият се в ЕР № 0876/07.07.2008 г. мълчалив отказ на НЕЛК да извърши оценка на трайно намалената работоспособност, да определи необходимостта от чужда помощ и срока на инвалидизиране на ищеца. Отмяната на административния акт в посочената част, с която е обвързано правото на обезщетение, осъществява предпоставката по чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на производството. Незаконособразните действия и бездействия като пораждащ твърдените вреди факт подлежат на преюдициален контрол в исковото производство – чл. 204, ал. 4 от АПК, поради което и са относими към преценката за основателността на иска, а не за неговата допустимост.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

1. В производството по обезщетение за вреди по ЗОДОВ, както и в общия исков процес, ищецът носи тежестта да докаже иска си по основание и размер. Доказването на основанието на иска се свежда до установяването на фактите, от които ищеца черпи съществуването на спорното право на обезщетение. Установената в чл. 154, ал. 1 от ГПК тежест на доказване се изразява в провеждането на пълно главно доказване на релевантните за правото на обезщетение факти. Фактическият състав на отговорността на държавата за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ включва незаконособразен административен акт, респ. както в случая – и действие или бездействие на държавен орган и длъжностно лице при изпълнението на административна дейност, наличието на вреда от акта и причинна връзка между него и вредоносния резултат. Реализирането на отговорността на държавата е обусловено от кумулативното наличие на всеки от елементите от състава на отговорността.

2. Исковата претенция е неоснователна в частта относно вредите, произтичащи от неполучаване на месечни интеграционни добавки по чл. 42, ал. 2, т. 2 и 5 от ЗИХУ, добавки за чужда помощ по чл. 103 от КСО, както и неползвана отстъпка от цената на лекарствени продукти на основание чл. 15, ал. 1 и 4 от ЗВВ.

а. За да е налице причинна връзка между отмененото решение и вредите, изразени в непризнатите права на месечни добавки за социална интеграция, предназначени за информационни, телекомуникационни услуги и за достъпна информация – чл. 42, ал. 2, т. 2 и 5 от ЗИХУ, е необходимо отказът от удовлетворяване на правата да е основан на отсъствието на материално-правна предпоставка, отречена неправомерно с отменения акт. Фактическият състав на придобиване на правото на добавки включва подаването на молба от правоимащия, преценка на индивидуалните потребности съобразно степента на намалена работоспособност или вида и степента на увреждането и изготвянето на социална оценка. Т. не е доказал положителният факт на подаване на молба за подпомагане в обективна връзка с отмененото ЕР. Представените по делото социална оценка и заповед по чл. 42 от ЗИХУ от 2007 г. предхождат самото приемане на решение № 0876/07.07.2008 г., а тези от 2009 г. са свързани с последващо преосвидетелстване на ищеца с ЕР № 0460/23.02.2009 г., т.е. неотнесими са към релевиращия исков период. Липсата на издаден отказ за признаване на социални права като последица от незаконособразността на ЕР в съдебно отменената му част е изключващ правото на обезщетение факт. От друга страна, след като правата по ЗИХУ дори не са заявени, изначално не е възможно настъпването на вреди под формата на пропуснати ползи.

б. Задължително условие за получаване на добавка по чл. 103 от КСО е нуждата от чужда помощ. С ЕР на ТЕЛК № 0241/22.01.2004 г. на ищеца са определени 95% ТНР,

но без чужда помощ – тя му е призната едва с цитираното по-горе ЕР от 23.02.2009 г., а за периода до приемането му, респ. влизането му в сила, не е бил налице административен акт, удостоверяващ възникването на правото по чл. 103 от КСО. Съответно до този момент Т. не е имал качеството на правоимащ. Преценката дали предпоставките за определяне на чужда помощ са били осъществени към момента на приемане на ЕР 0876/07.07.2008 г. не може да бъде направена от съда и то за минал период от време. Поради това и не е установима вреда като последица от отменения акт.

в. Недоказана по основание е претенцията за обезщетение относно неползвана отстъпка от цената на лекарствени продукти по чл. 15, ал. 1 от ЗВВ. Субекти на правото са военноинвалидите с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност. Упражняването на правото, обаче, е обвързано от допълнителни изисквания – лекарствените продукти следва да са предписани от лекар и да са включени в списък, утвърден от министъра на здравеопазването. По делото са представени единствено фискални бонове за закупени лекарства, като не са налице доказателства за назначен от лекар прием на конкретни лекарствени продукти във връзка със заболяванията, за които е призната военна инвалидност. По тази причина не може да бъде формиран извод за дължимост на възстановяването на направените разходи за лекарства.

3. Искът е неоснователен и в частта, с която се релевират вреди от незаконосъобразните действия и бездействия на длъжностни лица при изпълнението на дейността по издаване на решението на НЕЛК. Те се преценяват от съда преюдициално (чл. 204, ал. 4 от АПК) в производствата по обезщетения, но за да бъдат пораждащ евентуални вреди факт, трябва да са от фактически, а не от правен, характер – вж. чл. 250, ал. 1, чл. 256 и чл. 257, ал. 1 от АПК. Правните действия и бездействия са волеизявления, т.е. административни актове по смисъла на чл. 21, ал. 1-4 от АПК. Описаните в исковата молба множество действия и бездействия, свързани с отношенията между ищеца и администрацията на НЕЛК нямат самостоятелно битие извън приемането на отмененото експертно решение, позволяващо изследването на относимостта им към твърдените вреди. Не са изложени и конкретни твърдения за корелация между фактически действия или бездействия и настъпването на предявените имуществени вреди, което пречатства въобще преценката за евентуалната им незаконосъобразност като предпоставка за обезщетение по ЗОДОВ.

4. Фактическият състав на отговорността е осъществен по отношение на вредите, изразени в заплатените през исковия период разходи за пътуване с градския транспорт. Носители на правото на безплатно пътуване с превозните средства за обществен превоз на пътници по чл. 17, ал. 1 от ЗВВ са военноинвалидите. Това качество се установява от Министерството на отбраната след подаване на заявление, като на лицето се издава книжка за военноинвалид и се вписва в нарочен регистър. През 2008 г. ищецът е подал молба за вписване в регистъра, по която се е произнесъл изпълнителният директор на ИА „Социални дейности на МО”. Регистрацията на Т. е отказана поради отсъствието на експертно решение с призната степен на ТНР (вж. писмо изх. № 1916/18.02.2009г.). Нереализираната законова преференция за безплатно пътуване е последица от невъзможността за представяне на действащо към момента на подаване на заявлението решение за определяне на конкретен процент на намалена работоспособност, настъпила от незаконосъобразното решение на НЕЛК. ЕР на ТЕЛК № 0241/22.01.2004 г. е действало до 01.01.2007 г. Съдебно установеният за неправомерен отказ да се извърши дължимата оценка на ТНР е рефлектирал

неблагоприятно в правната сфера на ищеца, осуетявайки възникването на благоприятни последици от позоваването на съществуващ акт с установително действие по отношение на намалената работоспособност. Вредите за Т. се изразяват в заплащането на разходите за пътуване в доказаната им от приложенияте към исковата молба копия от билети за многократно пътуване на инвалид обща стойност от 50 лв. за заявления и подлежащ на обезщетение период.

5. Искът е основателен и относно инвокираното обезщетение за неимуществени вреди. Съгласно чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Виждането, че доказването на вредите от тази категория по необходимост предполага ангажирането на гласни доказателствени средства, не се споделя от настоящия състав и би било израз на строго формалистичен подход, който не отчита особеният характер на засягане на неимуществената сфера. Евентуални свидетелски показания не са безспорен източник за тяхното установяване, тъй като оценката им е строго индивидуална и обвързана от преживявания на търсеция обезщетение, чиито външен израз не винаги би могъл да бъде еднозначно възприет от други лица. В конкретния казус, предметът на отменения административен акт, субективните представи и емоционално-психологическото състояние на ищеца, неосъщественото правно очакване от законосъобразно определяне на обективното му здравословно състояние сочат на типично засягане на неимуществената сфера, което е оправдано да бъде възмездено с признаване на правото на обезщетение в претендирания размер от 300 лв.

Изложените съображения мотивират съда да уважи иска в основателната му част и да го отхвърли в останалата. Поради изхода на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ на ищеца ще бъдат присъдени разноските по делото в размер от 60,70 лв.

Воден от горното, Административен съд – София-град, II отделение, 34 състав

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Националната експертна лекарска комисия да заплати на К. А. Т. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 300 (триста) лева и имуществени вреди в размер на 50 (петдесет) лева, представляващи заплатени разходи за закупуване на билети за градския транспорт вместо полагаемото се безплатно пътуване като военноинвалид на основание чл. 17, ал. 1 от ЗВВ, последица от незаконосъобразността на Експертно решение № 0876/07.07.2008 г.

ОТХВЪРЛЯ исковете на К. А. Т., с правно основание чл. 203-207 от АПК във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, за имуществени вреди от неполучаване на месечни интеграционни добавки по чл. 42, ал. 2, т. 2 и 5 от ЗИХУ в размер на 162 (сто шестдесет и два) лева, добавки за чужда помощ по чл. 103 от КСО в размер на 439,38 лв. (четиристотин тридесет и девет лева и тридесет и осем стотинки) и неползвана отстъпка от цената на лекарствени продукти на основание чл. 15, ал. 1 и 4 от ЗВВ в размер на 85,65 лв. (осемдесет и пет лева и шестдесет и пет стотинки) като последица от незаконосъобразността на Експертно решение № 0876/07.07.2008 г. и незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица при и по повод на приемането на административния акт.

ОСЪЖДА Националната експертна лекарска комисия да заплати на К. А. Т. сумата от 60,70 лв. (шестдесет лева и седемдесет стотинки) разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е постановено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: